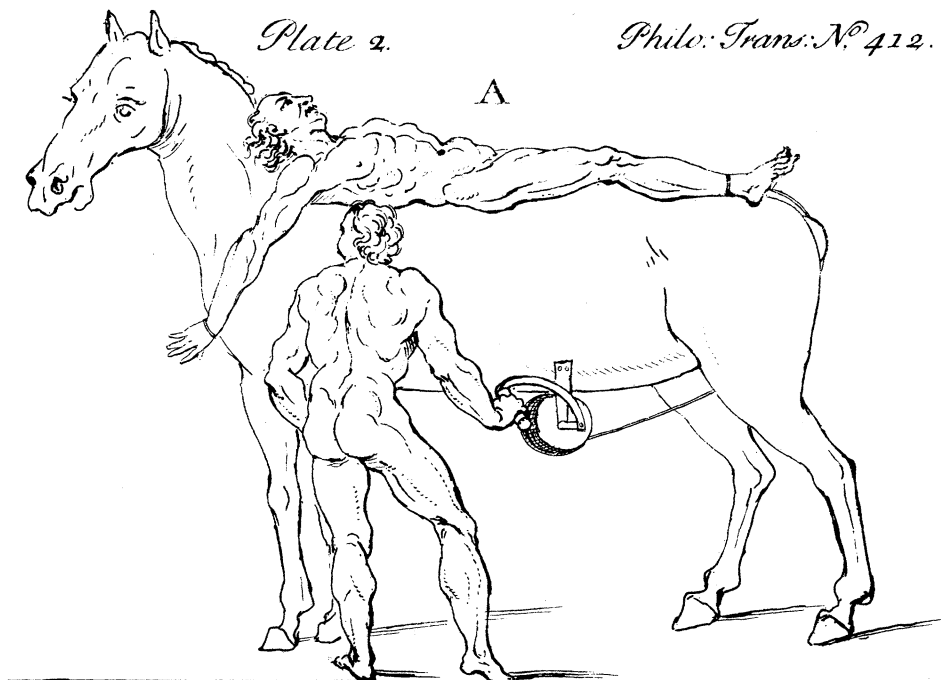

B

IV. DE EQVVLEO:

Auctore Joanne Wardo, *Rhet. Prof. Gresh.* et *R. S. S.*

IN quem finem equuleus primo institutus fuerit, et ad quem usum adhibitus, ex multis veterum scriptorum locis satis manifesto constat. Formam autem atque fabricandi rationem cum nemo eorum descripserit, in varias de hac re sententias, easque haud parum a se invicem discrepantes, doctissimi homines abierunt. Neque hoc mirum profecto ei videbitur, qui quam difficile haud raro sit de rebus per multa secula desuetis, et a conspectu remotis, certi aliquid statuere, secum perpenderit; idque praesertim si antiqui auctores, qui eas commemorant, leviter tantum id faciant, nec plene describant. Quod cum equuleo, ut dixi, evenerit; nec ullus eruditorum, qui post renatas literas hanc machinam nobis explicare suscepit, rem adeo feliciter expediisse mihi videretur, ut descriptio cum iis, quae veteres de illa tradunt, per omnia congrueret; certius atque exploratius aliquid assequendi spem omnem prorsus abjeceram. Ceterum inter chartas quasdam Roma transmissas, in quibus variae imagines antiqui operis, jam illic extantes, delineatae sunt, quas vir eruditissimus, et Medicus Regius, RICHARDUS MEADIUS, haud ita pridem mihi conspiciendi copiam praebere dignatus est, in unam forte fortuna incidi, a marmore anaglyptico in palatio Principis *Burgesii* adservato descriptam; quae, ut statim conjectabar, hominem in equuleo suspensum exhibuit. Hujus igitur usu mihi

mihi perhumaniter concesso, rem totam attentius considerare; loca apud veteres scriptores, in quibus equulei mentionem faciunt, studiosius exquirere; et cum hac imagine diligenter conferre coepi: unde tandem evenit, ut non solum omnes, qui seculis recentioribus de equuleo tractaverant, a vero aberrasse, sed et causas quoque errorum, ut mihi videbatur, plane perspexerim. Quorum utrumque ex iis, quae de antiqua hac machina jam dicturus sum, ni fallor, manifesto apparebit.

Equuleus igitur, si ad vocis originem attendamus, *pullum equinum*, vel *parvum equum*, significat, ut ex his Tullii verbis intelligimus: *Chrysippus omnia in perfectis et maturis docet esse meliora; ut in equo, quam in equuleo* [a]. Atque hinc formam, pariter ac nomen, machina, de qua agimus, primo accepit.

Equuleum autem cum *cruce* nonnulli minus recte confuderunt. Crux enim patibulum fuit, cui servi affixi, aliique abjectae conditionis homines, ultimo supplicio afficiebantur. In equuleo autem quaestiones vi tormentorum habebantur ad crimina eruenda. Sic Val. Maximus de servo quodam meminit, qui sexies in equuleo tortus culpam pernegavit; et nihilominus a judicibus postea damnatus, et in crucem actus est [b]. Nec forma igitur, nec fine instituto, equuleus cum cruce conveniebat.

Inter varias autem de equuleo sententias duas tantum, utpote quae propius ad veritatem accedunt, hic memorabo. Altera est Hieron. Magii (quem sequitur Gallonius [c]) qui *ad equi imaginem* factum recte judicavit [d];

[a] De N. D. l. 2. c. 14. [b] L. 8. c. 4. [c] De SS. Martyrum cruciat. c. 3. [d] De equul. c. 1.

altera

altera vero eſt Caraccioli, qui *ſtipitem erectum* fuiſſe haud minus recte cenſuit[a]. In eo autem utrumque lapſum eſſe (ut de aliis erroribus taceam) quod unam ſemper formam habuiſſe exiſtimaverint, jam demonſtrare conabor.

Seculis igitur antiquioribus equuleum ad equi imaginem quodam modo fabricabant, dorſo in eam longitudinem ac latitudinem complanato, ut hominem in illud porrecto corpore impoſitum ſatis convenienter capere poſſet. Qui torquendus enim erat, non inſidebat, ſed brachiis ſub equulei pectore retortis, vinctis manibus, pedibuſque protenſis, jacebat ſupinus. Duabus etiam trochleis diverſae magnitudinis equuleum inſtruebant; quarum minor inter clunes in hunc finem excavatos, major vero, eademque manubriata, ſub ventre collocabatur. Tortor autem cum utrumque pedem funiculis vel nervis (qui *fidiculae* dicebantur) ligaſſet, hos deinde contorquens, ac per trochleam minorem ducens, majori affixit; tum majorem hanc trochleam manubrio circumagens corpus eo uſque extendere potuit, dum artus atque oſſium compagines haud ſine maximo dolore luxarentur.

Jam veterum ſcriptorum teſtimonia, quibus haec deſcriptio confirmari poſſit, proferemus. Formam igitur equinam ratio nominis (ut ſupra obſervatum fuit) aperte ſatis indicare videtur; ſicut apud nos hodie ſimile quoddam inſtrumenti genus, quod vocamus *the wooden horſe*, ad poenas militares adhibetur. Idem quoque locutiones iſtae declarant, quae ab equo deſumtae de equuleo pariter uſurpantur. Ita non tantum *conjici*, et *imponi*, ſed etiam *ire in equuleum*, apud

[a] Apud Ferrar. Elect. l. 1. c. 5.

Cice-

Ciceronem legimus [a]. Atque hinc Pomponii jocus in versibus Atellanicis:

Et ubi insilui in cocleatum equuleum,
Ibi tolutim tortor [b].

Ubi voces *insilire* et *tolutim* ab re equestri aperte traxit poeta. Porro cum *cocleatum* [legerem *trochleatum*] equuleum dicit, cocleis vel trochleis fuisse instructum ostendit. Homines autem in equuleo jacere solitos docet Seneca, cum ait: *Hoc nobis persuadere conaris, nihil interesse, utrum aliquis in gaudio sit, an in equuleo jaceat* [c]. Quin et fidiculis corpus fuisse extensum testis est Fabius, apud quem pater, quod filium torquendo occiderat accusatus, ita loquitur: *An tu quaestionem illam fuisse credis, qualis vernilibus corporibus adhibetur? Ideo enim equuleum movebam artifex senex, tendebam fidiculas ratione saevitiae, ut leniter sedibus suis emota compago per singulos artus membra luxaret* [d]. Unde etiam Seneca hominem in equuleo *longiorem fieri* dicit [e]. Atque ut ea de causa manus pedesque adstringi necesse erat; sic illa, qua diximus, ratione id factum fuisse infra ostendemus. Huic autem equulei descriptioni, quod de Zenone philosopho traditur, adprime convenire videtur. Is enim, *cum a Nearcho tyranno torqueretur, doloris victor, sed ultionis cupidus, esse dixit, quod eum secreto audire admodum expediret; laxatoque equuleo, postquam insidiis opportunum tempus animadvertit, aurem ejus morsu corripuit, nec ante dimisit, quam et ipse vita, et ille corporis parte privaretur* [f]. Jam homo in equulei dorsum, ut supra explicuimus, ja-

[a] Tusc. Qu. l. 5. c. 5. [b] Apud Non. in voc. *tolutim.* [c] Epist. 66.
[d] Declam. 19. [e] Epist. 67. [f] V. Max. l. 3. c. 3.

cens tanto ſpatio ab humo diſtabat, ut ori ipſius alius commode ſatis aurem applicare poſſet; ideoque cum fidiculas tortor laxaſſet, attractis parum pedibus, et capite inflexo, aurem ejus morſu facile corriperet.

Porro veriſimile videtur aeneum taurum, quem confecit Perillus, et Phalaridi obtulit, hinc ortum ſuum habuiſſe. Ab hoc enim crudeliſſimo tyranno homines στρεβλοῦσθαι ſolitos teſtantur Plutarchus [a] et Aelianus [b]; qua voce Aelianum *equulei extenſionem* intellexiſſe ipſe alibi oſtendit [c]. Sic in Gloſſar. Philoxeni, στρεβλωτὴς *equuleus*. Cum peritus igitur iſte ſceleris artifex, Perillus, homines in equuleo tortos gemitibus ſuis et ejulatibus ſonitum, taurorum mugitui non prorſus abſimilem, edere obſervaſſet; quo artis adjumento res quam proxime adſimilari poſſet, de equina effigie in taurinam mutanda, hominibuſque ei includendis primum cogitaſſe haud abſurde credatur.

Ceterum equina iſta ſpecies non ſemper, ut diximus, equuleo permanſit; ſed poſteris aetatibus in aliam longe diverſam fuit mutata. Forma autem converſa, ut idem nomen retineret, huic machinae cum multis aliis rebus fuit commune. Nam, ut alias omittam, machina iſta bellica, quae ab arietini capitis ſimilitudine *aries* dicebatur, non eam perpetuo ſpeciem habuit, unde ab initio nomen accepit [d].

Equuleus igitur hiſce temporibus ſtipes erat in altum erectus; cujus ſummae parti lignum tranſverſum, atque cornuum more utrinque curvatum, impoſitum eminebat. Duplici etiam trochlea, ut prior iſte, inſtruebatur; minori imae parti ſtipitis, ad eam recipiendam excavatae, inſerta; ac majori manubriata, pone-

[a] Parall. c. 39. [b] Var. Hiſt. l. 2. c. 4. [c] Apud Suid. in voce στρεβλούμενος. [d] Vid. Lipſ. Poliorcet. l. 3. dial. 1.

que affixa. Torquendus autem homo in equuleum ſublatus, brachiis in lignum tranſverſum retortis, manibuſque poſt tergum ſtipiti devinctis, pendebat; fidiculis etiam pedes ligabantur, quas per trochleam deinde minorem tranſmiſſas major averſae equulei parti affixa recipiebat, cujus circumactu corpus extendebatur.

Cum de hac autem equulei ſpecie veteris eccleſiae ſcriptores, qui martyrum acerbiſſimos cruciatus ſub Romanis imperatoribus literis conſignarunt, ſaepiſſime mentionem faciant; eorum potiſſimum teſtimoniis utemur in forma illius demonſtranda. *Stipitem* inter alios S. Hieronymus appellat [a]. Item Prudentius:

Jubet amoveri noxialem ſtipitem [b].

Atque in altum fuiſſe erectum ex eo apparet, quod torti homines in illo *ſuſpendi* ac *pendere* dicebantur; ut ex Euſebii & Prudentii verbis mox adducendis videbimus. De ligno tranſverſo nihil apud antiquos auctores invenio; quod multis eruditorum allucinationibus in hac machina deſcribenda cauſam dediſſe, fas eſt ſuſpicari. Sed in imagine, quam infra delineatam exhibebimus, lignum illud bicorne plane conſpicitur. Trochleis quoque inſtructum fuiſſe, ex illis Euſebii verbis colligi poteſt: *Quidam, manibus poſt tergum revinctis, ad ſtipitem ſuſpendebantur, ac membrum unumquodque* μαγγάνοις *quibuſdam diſtendebatur* [c]. Ubi vocem μαγγάνοις, quae machinae cuicunque fere nervis aut manubrio inſtructae convenit, plurali numero adhibens, trochleas ſignificare videtur. Porro ut manus poſt tergum

[a] Epiſt. ad Innoc. 49. [b] Περὶ στεφ. Hymn. 10. v. 114. [c] Hiſt. Eccleſ. l. 8. c. 10.

vinctas

vinctas fuisse hic docet Eusebius; sic brachia retorta memorat Prudentius, ubi judicem ita imperantem inducit:

Vinctum retortis brachiis
Sursum ac deorsum extendite,
Compago donec ossium
Divulsa membratim crepet[a].

Item pedes vinciri solitos ex alio ejusdem poetae carmine apparet, in quo martyr ex equuleo sic loquitur:

Miserum putatis, quod retortis pendeo
Extentus ulnis, quod revelluntur pedes[b].

Quo pedes autem revelli possent, prius adstringi debebant. Ex utriusque etiam scriptoris verbis stipitem, ut diximus, erectum fuisse apparet. Atque hinc judex *sursum ac deorsum* eodem tempore corpus extendi jubet. Etenim hac corporis positione, dum pedum revulsu inferiores ejus partes deorsum extenderentur, humeros transverso ligno suffultos, nexuque manuum ad stipitem repressos, sursum protrudi atque luxari necesse erat. Et quia ab humo elevati pendebant, hinc apud Sozomenum praeses Christianum hominem in equuleo torquendum ἀιωρεῖσθαι, *sublimen tolli*, praecipit; cui is, latera nudans, non opus esse inquit, ut lictores ipsum in equuleum levando, ac postea deponendo, frustra defatigentur[c]. Imo quo poenae conspectiores essent, equuleos in catasta fuisse constitutos, haud male sensisse videtur Ferrarius[d]; de qua martyris verba apud poetam, jam saepius laudatum, intelligi posse observat:

Emitto vocem de catasta celsior[e].

[a] Ubi supra, Hymn. 5. v. 109. [b] Ibid. Hymn. 10. v. 491. [c] Hist. Eccles. l. 5. c. 2. [d] Elect. l. 1. c. 6. [e] Ubi supra, Hymn. 10. v. 467.

Quibus et illa, ni fallor, ejusdem carminis adjungi possint:

> *Incensus his Asclepiades jusserat*
> *Eviscerandum corpus equuleo eminus*
> *Pendere*[a].

Catasta autem pegma vel tabulatum est, in quo apud nos quoque ii collocantur, quibus *numellae* poena infligitur. Sigonium [b] igitur, aliosque viros doctissimos, catastam de ipso equuleo perperam accepisse censet Ferrarius. Et revera, ni equuleus in catasta collocatus esset, qua ratione *corpus* in eo *eminus pendens* tortores ungulis suis ferreis *eviscerare* possent? Proinde fidiculas ad corpus extendendum in hac forma equulei, aeque ac priori, adhibitas fuisse, ex Codice Justiniani discimus; ubi Valentiniani imp. edicto *decuriones exsortes omnino earum esse poenarum, quas fidiculae et tormenta constituunt,* jubentur [c]. Hisce autem verbis equuleum veteres haud raro describere satis notum est.

Jam si verba et locutiones, quae diversis temporibus equuleo tributa sunt, paulo attentius consideremus; eidem formae nequaquam congruere, necessario fateri cogemur. Primum enim ex novo adjecto nomine formae mutationem colligere licet. Nam vox *stipes* machinae ad equi imaginem factae nullo modo convenire potuit. Quare aut effigiem equinam, contra certam vocis *equulei* interpretationem, ac veterum locutiones ab illa desumtas, nunquam habuisse dicendum est; aut cum stipes deinceps vocari coepit, aliam formam accepisse. Praeterea antiquius *jacere*, postea vero *pendere* et *suspendi* in equuleo

[a] Verf. 108. [b] De Judic. l. 3. c. 17. [c] L. 16. de quaest.

homines

homines dicuntur ; qui duo corporis ſitus, tam longe diverſi, formam machinae haud minus diverſam requirunt. His accedit, quod alteri formae alterum effectum adſcribi videtur. Vetuſtioribus enim ſeculis corpus ſimpliciter *extendi* dicitur, utpote in planum porrectum ; ſequentibus vero aetatibus *ſurſum ac deorſum*, quod pendenti convenit, id fieri jubetur. Denique in priori equuleo homo decumbens ea fuit altitudine, ut in aurem alicui ſuſurrare poſſet ; quod in poſteriori ſuſpenſo propter nimium a ſolo ſpatium haud omnino congruit. Et quis jam non videt hanc verborum ac locutionum diſcrepantiam ad duplicem equulei ſpeciem neceſſario referendam eſſe ? Certe homines iſti eruditi, qui aliter ſenſerunt, dum omnia apud veteres de hac re loquendi genera ſententiae ſuae accommodare conati ſint, eis difficultatibus fuerunt impliciti, unde nullo modo ſeſe explicare potuerunt.

Verum ne qua hoc in dubium vocandi anſa in poſterum reſtet, duo teſtimonia ex iis temporibus, quibus ſtipitis formam equuleo ſupra tribuimus, a Gallonio in contrarium allata [a], breviter diluemus. Alterum ex illis S. Hieronymi verbis petitur : *Cum equuleus corpus extenderet, et manus poſt tergum vincula cohiberent ; oculis, quos tantum tortor alligare non poterat, ſuſpexit ad caelum* [b]. Ex quo loco neceſſe eſſe, ut in equuleo torti corpore proſtrati jacerent, contendit Gallonius. At nemo non clare perſpiciet, hominem eo modo, quo diximus, ſuſpenſum, aeque facile *ad caelum ſuſpicere* poſſe, ac ſi corpore ſupino jaceat. Alterum teſtimonium ex

[a] De SS. Martyr. cruciat. c. 3. [b] Epiſt. ad Innoc. 49.

Amm.

Amm. Marcellino adducitur: *Innocentes tortoribus exposuit multos, vel sub equuleo cepit* [rectius Valesius *caput*] *incurvos, aut ictu carnificis torvi substravit*[a]. Et alibi: *Quanquam incurvus sub equuleo staret*[b]. Unde idem vir doctus novum quoddam et inauditum cruciandi genus excogitavit; quasi tortores nonnunquam doloris augendi gratia, laxatis funiculis, corpus sub ventrem equulei cadere, atque ibi incurvatum pendere sinerent. Verum non *sub equuleo cecidisse* vel *pependisse* dicit Ammianus, sed *stetisse*: quod qua ratione cum Gallonii sententia convenire possit, non intelligo. Sed quia mos fuit eos, qui in equuleo torquendi erant, prius flagellis verberari, *incurvus* fortasse dixit, quod verberibus laceratus recto corpore stare amplius non potuit; idque *sub equuleo*, hoc est, juxta equuleum; ut cum dicitur, *sub hasta venire*[c]: quod de voce etiam *incurvos* in altero Ammiani exemplo pari ratione dici potest. Ni quis potius de catenis onustis, earumque pondere incurvatis, voces istas intelligere malit; quemadmodum et in re simili scribit Paulinus Aquitanus:

Moestorum pallens infelix ordo reorum
Haerebat, nexis per squallida colla catenis,
Incutiens fractis stridentia vincula membris,
Et motans tardos, incurvo pectore, gressus[d].

Hic voces *incurvo pectore* eodem sensu, quo Ammianus *caput incurvos*, usurpasse videtur. Nonnullos etiam ex hoc infelici ordine equuleo destinatos fuisse post pauca significat.

[a] L. 26. c. ult. [b] L. 28. c. 1. [c] Liv. l. 5. c. 16. [d] De vit. B. Martini l. 5. v. 261.

Ast alii sursum porrecti robora ligni,
Triste ministerium, furioso corde parabant;
Ut caro distentis propere, male pendula, membris
Tortori laceros crucianda exponeret artus.

Ubi etiam verba *sursum porrecti robora ligni*, et *caro pendula*, erectam equulei formam plane demonstrant.

Ceterum cum neque verberibus, neque membrorum extensione, ut rem quaesitam confiteretur, homo tortus evinci potuit; ignes et ardentes laminae aevis antiquioribus corpori admovebantur. Ita Fabius, rem totam ordine recitans: *Ego scindo vestes, tu intremiscis; ego ad flagella nudo corpus, te facit pallor exanimem; ego equuleos, ego posco flammas; tu non habes in meo dolore patientiam* [a]. Et V. Maximus: *Rupit verbera, fidiculas laxavit, solvit equuleum, laminas extinxit; priusquam efficere potuit, ut tyrannicidii socios indicaret* [b]. Sequentibus autem seculis, cum jam stipitis speciem equuleus receperat, hisce omnibus torquendi modis ungulae etiam ferreae adjiciebantur, quibus latera et aliae corporis partes laniari solebant. Sic in Codice Justiniani praecipitur: *Si convictus fuerit, et ad proprium facinus detegentibus repugnaverit pernegando, sit equuleo deditus, ungulisque sulcantibus latera perferat poenas proprio dignas facinore* [c].

Attamen quo tempore haec formae immutatio inter Romanos fieri coeperit, pro certo affirmare nequeo. Ad Fabii saltem aetatem, hoc est, imperium Domitiani, speciem mansisse equinam eo credibile videtur, quod pater, qui in Declamatione supra citata ob fili-

[a] Declam. 7. [b] L. 3, c. 3. [c] L. 7. de malefic.

um a ſe tormentis occiſum defenſionem ſibi inſtituit, tanquam *jacentem* in cruciatibus illum deſcribit. Ratio autem mutationis ſatis, opinor, probabilis adferri poteſt. Inferioribus enim Romani imperii aetatibus non tantum Chriſtianos, ſed alios etiam eximiae dignitatis homines majeſtatis crimine poſtulatos, equuleo traditos fuiſſe ſaepius legimus. Quamdiu autem in quaeſtionibus jure conſtitutis ſolum adhibebatur, nihil amplius erat neceſſarium, quam ut ea, quae a reo dicerentur, ipſi judices, aliique quorum intereſſet, exaudire poſſent; cui propoſito forma equina ſatis conveniebat. Poſtea vero cum crudeliſſimis iſtis tyrannis ad ſuſpicionibus ſuis indulgendum, atque Chriſtianos vexandum, hac machina abuti placuit, erecta forma ſine dubio omnium fuit commodiſſima. Nam ita crucis ſpeciem quodam modo referebat, quo major poenae eſſet ignominia; et praeterea homo tortus oculis circumſtantium ad alios deterrendos magis exponebatur. Apud Graecos ſane, unde Romani acceperunt, figuram equinam in uſu fuiſſe, cum Perilli taurus, tum etiam Zenonis hiſtoria ſupra memorata, manifeſto ſatis declarare videntur.

Verum enimvero ut diſcrimen inter has duas machinas clarius pateſcat, ac melius inter ſe conferri poſſint, utriuſque imaginem hic conjunctim exhibebimus.

Prior forma equulei, A.

Poſterior forma equulei, B.

Priori adſtat tortor, majoris trochleae manubrium tenens, quo hominem in dorſum equulei impoſitum extendat. Poſterior autem, quam a clariſſimi Meadii exemplari delineatam dedimus, tres humanas figuras habet

habet adjunctas; quarum una est hominis in equuleo suspensi, duae reliquae sunt tortorum. Ex his alter, chlamyde (quam vestem tortori etiam tribuit Hieronymus [a]) ab laevo humero pone rejecta, dextrum equulei cornu dextra prehendit, quasi recte aliquid compositurus; alter vero, utpote prioris adjutor, nudus, ac genu nixus, ad pedes torquendi hominis vinciendos se parat. Quod sinistrum autem equulei cornu dextro sit brevius, injuria temporis accidisse credamus; quia summa pars plane abrupta esse videtur. Quaedam aut ipse artifex, aut saltem delineator omisit. Etenim nec inferior pars stipitis, ubi conspici posset, nec trochlea ad imum conspicitur: nam alteram trochleam pone collocari solitam supra notavimus. In eo autem alteruter manifesto erravit, quod hominem in equuleo ita constituerit, ut pedum digitis solum tangere videatur; quod neque pendenti, neque veterum testimoniis de hac re supra adductis, omnino convenit. Sed vetustis hujusmodi monumentis haud raro accidere invenimus, ut partes praecipuas, et quae summam operis continent, artifices diligenter ac studiose effinxisse contenti, reliquas vel prorsus neglexerint, vel minus saltem accurate expresserint. Ceterum ne quis ea diutius frustra requirat, quae in exemplari desiderantur, seorsim delineata oculis subjecimus, una cum tortore trochleam convertente. Arcus autem, qui juxta hominis suspensi caput sinistrorsum conspicitur, nihil cum equuleo habet commune; sed ostii alicujus partem, carceris forsan unde productus fuit, exhibet.

Jam si duplicem hanc equulei formam, ac singulas partes inter se conferamus, eundem plane torquendi

[a] Ubi supra.

modum sub diversa specie utrique fuisse facile videbimus. Si priorem enim, ad equi imaginem factam, in altum modo erectam mente concipiamus; trochleae, fidiculae, retorsio brachiorum, et totius corporis extensio, haud aliter atque in posteriori constitui apparebunt. Praeterea nihil difficile, nihil operosum videtur; sed facilis et expedita cruciandi ratio nobis se offert, quae in publicis suppliciis praecipue requiritur.

At nequis post omnia, quae hactenus dicta sunt, *furcam*, hoc est, *crucem* ad furcae imaginem factam, pro equuleo nos protulisse suspicetur; sciendum est hanc equulei speciem furcae non admodum fuisse dissimilem. Hoc Theophili cujusdam verba, a Gallonio plane contra sententiam suam allata, demonstrant: *Ecce*, inquit, *modo Christianus sum, quia in cruce, id est in equuleo, suspensus sum. Equuleus enim crucis quandam similitudinem gerit* [a]. Nihilominus tamen furca in multis ab equuleo differebat. Primum enim ima pars cornuum ad formam V literae in acumen coibat; deinde cornua multo erant longiora; praeterea, qui in furcam agebatur, brachiis supra caput, non post tergum, retortis pendebat; denique manus haud stipiti conjunctae, sed cornibus dispansae ligabantur, ut ostendit Lipsius [b]. Et tamen alibi vir idem eruditissimus Ausonii verba de *Cupidine torto* cruci assignat [c], quae ad equuleum omnino referri debent. Locus Ausonii ita se habet:

Hujus in excelso suspensum stipite Amorem,
Devinctum post terga manus, substrictaque plantis
Vincula moerentem, nullo moderamine poenae
Adfligunt [d].

Cum poeta hic ait, *devinctum post terga manus*, non crucem, sed equuleum plane describit. Porro cum

[a] De SS. Martyr. cruciat. c. 3. [b] De cruce, l. 3. c. 6. [c] Ibid. l. 1. c. 5. [d] Edyll. 6.

Sulpicius Severus de B. Martino loquens ait, gloriam martyris eum adeo affectasse, ut, si licuisset, *equuleum sponte ascendisset* [a]; machinae figura ac ratio suspensionis, quemadmodum id facere potuisset, aperte satis ostendunt: in furca autem se ipsum nemo suspendere potuit.

In summa autem, cum tota hujusce rei probatio veterum scriptorum testimoniis praecipue nitatur, ut plura adferre, quae haud parva copia sese obtulerunt, supervacaneum duximus; ita nec pauciora ad plenam ejus explicationem sufficere existimavimus. Verum quaecunque de ea apud antiquos leguntur, uni aut alteri speciei supra descriptae facile tribui possunt. Qui ad auctoris igitur aetatem, et diversos loquendi modos diversis temporibus de equuleo usurpatos attenderit; nihil, opinor, difficultatis in posterum inveniet, quid de hoc tormenti genere statuere debeat; in quo explicando tot viri eruditi hactenus se frustra torserunt.

[a] Epist. 2.

V. *An Account of a Treatise entituled*, Calculations and Tables relating to the attractive Virtue of Loadstones, *&c.* *Printed* Anno 1729.

THE Author, (the Hon. Lord *Paisley*) by several Experiments very carefully made, has observed, that if two Loadstones are perfectly homogeneous, that is, if their Matter be of the same specifick Gravity, and of the same Virtue in all Parts of one Stone, as in the other, and that like Parts of their Surfaces are cap'd or arm'd with Iron, then the Weights they sustain will be as the Squares of the Cube Roots of the Weights of the